Влада – Радам!

Голос України

Газета Верховної Ради України № 223 (723) ♦ Середа, 24 листопада 1993 року ♦ Ціна 40 крб.

Доборолась Україна
До самого краю,
Гірше ляха свої діти
Її розпинають

Тарас ШЕВЧЕНКО

Коли різко падає одна система, а на зміну їй приходить інша, коли ця інша тільки тішиться тим, що Україна багата, а народ її працьовитий, але до цієї втіхи не додає жодної чіткої програми дій, не забезпечує твердої виконавчої влади, немає позиції, волі до реалізації наміченого — тоді на арену виходить злодій.

Україна розкрадається. За два останні роки народ доведений до зубожіння. Ціни в магазинах — дні, а зарплата і пенсії — такі мізерні, що й сто років тому, певно, такого рівня платні не було в жодній колонії. Чому? Бо валюта йде на захід. А завозяться в Україну ті товари і за такими цінами, від яких лячно стає. Шоколадки, жувальна гумка, напої — невже це нам зараз потрібно?

Де вихід? Певно, потрібен звичайний стан в надзвичайних умовах. Звичайне і чітке виконання законів, поправки до законів там, де вони потрібні. Треба розібратися в експортно-імпортних операціях. Треба підтримати власного виробника. І завозити в Україну тільки те, що вкрай необхідне. Ліки, наприклад. І ще багато чого треба. А головне — потрібен уряд, який мав би бажання і вміння служити своєму народові, своїй державі, мав би здатність навести лад в економіці, здійснювати реформи в інтересах народу, а не спостерігати процес «прихватизації». **Чи діждемося Вашингтона з новим і праведним законом?**

Абзац з листа

Усі чотири роки я воював, двічі був учасником битви за Дніпро. Мирного часу закінчив два вузи, працював, поки були сили. Ніколи не думав, що матиму злиденну старість. Мене цікавить усе, що відбувається в Україні, але пенсійне забезпечення таке, що ледве на хліб вистачає. Відчуваю, що не зможу передплатити на наступний рік свою улюблену газету «Голос України». Шкода. Страшно, що в такому становищі я не єдиний...

Львів. **Пилип ДЕРКАЧ.**

У енергетиків свої кордони?

Прикладом для того, хто рве економічні та інші зв'язки, може слугувати ще одна подія, яка відбулася днями: російські енергетики «відрізали» українську енергосистему від своєї. І зробили вони це, дбаючи про надійність власної енергосистеми.

Однак у їхніх руках залишилися «електричні віжки» Харківської, Сумської та Черкаської областей, нині повністю відрізаних від України. Отже, існує реальна загроза виникнення енергетичного колапсу в цих регіонах у будь-який момент. Словом, на сусіда надіятися можна, але краще все-таки покладатися на себе.

Матеріали з проблем енергетики читайте на 6-й сторінці.

Ми б і в Африці згноїли банани

От і все... Лише кілька днів тому ми опублікували тривожні дані про долю врожаю осінніх культур, а вже — справжня зима. Нагадаємо, що на початок листопада на ланах України залишилися невивезеними понад 5 мільйонів тонн цукрових буряків. Лише на Хмельниччині залишена просто неба 831 тисяча тонн. Щоб землеробам області вивезти цю масу сировини на цукрозаводи чи бодай у безпечніше місце, потрібно було мінімум місяць.

У Житомирській області більш як на 5 тисячах гектарів не викопали картоплю. У Київській, Львівській, Одеській, Херсонській та інших областях на тисячах гектарів чекали свого сумного фіналу морква, капуста, столові буряки.

Дивно, але окрім із високих урядових і державних структур по-справжньому не вдарив на сполох. Гниє — так гниє. Поморозило — так поморозило.

Знову завадили «несприятливі погодні умови»? Знову — нестача пально-мастильних ресурсів і запчастин? Чи, можливо, біда — у «незадовільному ідеологічному забезпеченні жнив і поганій організації соцзмагання»? О, не шукайте причин, які, мовляв, від нас не залежать! Бо скільки б їх не було, результат не перенакшиш, не підсолодиш і буряки не відродяться, мов птах Фенікс, із величезної купи гниляччя.

Іноді здається, що Бог переплутав, оселивши нас в Україні. Треба було б «закинути» в Африку. Там — ні снігу, ні морозу, ні осінньо-весняного бездоріжжя. Але переконаний, що з таким ставленням до сільського господарства, як у нас, ми б і в Африці згноїли половину бананів, щоб потім закуповувати їх у Латинській Америці. От і все...

Олександр ВИНОКУРОВ.
Фото Василя МЕЛЬНИКА.

Передплата-94

До уваги передплатників «Голосу України» — учасників розіграшу лотереї

Всі, хто передплатив нашу газету на перше півріччя 1994 року, можуть узяти участь у лотереї, яку проводить редакція. Це стосується і тих громадян, які передплатили «Голос України» через фірму «Левел».

Для цього треба надіслати до редакції поштову листівку, вказавши своє прізвище, ім'я та по батькові і домашню адресу. На листівці треба зробити позначку «Передплата-94». Ті, хто передплатив газету на місяць чи квартал, у розіграші лотереї участі не беруть.

Якщо вам поталанить і ви виграєте один з призів, то тоді маєте пред'явити у редакцію оригінал передплатної квитанції.

А тепер про призи. Їх кількість збільшилась. Згідно з угодою між редакцією і фірмою «Київтур» серед наших передплатників розігруються дві путівки до пансіонату-санаторію у Яремчу чи Трускавець (на вибір).

Один з передплатників може виграти 5 мільйонів карбованців, ще один — 3 мільйони. Бюджет ще одного щасливчика може поповнитись 2 мільйонами карбованців.

Згідно з рішенням редколегії розігруються ще п'ятнадцять грошових призів — по мільйону кожний. Тобто ще п'ятнадцять передплатників можуть отримати по мільйону карбованців.

Окрім грошових призів у лотереї розігруються і товари — телевізор, кавомолки, самовари та інші необхідні у повсякденному житті речі.

Отож, не втрачайте шансу стати мільйонером чи власником дорогої речі!

Індекс українського видання — 60955, російського — 60997.
Адреса редакції: 252047, м. Київ-47, вул. П. Нестерова, 4.

Репліка

Дещо про логіку або про її відсутність

«Порушенням міжнародних угод», «рішенням, що підриває СТАРТ», «викликом Договору про нерозповсюдження ядерної зброї» і ще багатьма непримиренними епітетами назвав результати обговорення українським парламентом ратифікації згаданих договорів найголовніший дипломат Росії Андрій Козирев. У необізнаної людини відразу виникне запитання: невже не ратифікували? Та ні, навпаки. Але знаючи гіркий історичний досвід, наші депутати зробили абсолютно законні застереження. Оце напевне й не сподобалося російському міністру. Бо, бачите, не віддали все відразу, та ще й безкоштовно.

Причому те, що на нашій землі поки що залишається певна частина «союзних» ракет, названо у гнівній заяві пана Козирева «загрозою безпеці Росії». Адже, мовляв, розташовані вони по периметру кордонів РФ. Цікаво, а де деякі російські ракети знаходяться? І чому в Москві мають право дбати за власну безпеку, а в Києві ні? Нелогічно якось виходить.

Втім, той же історичний досвід свідчить: взаємні звинувачення до добра ніколи не доводили. То чи не краще було б сісти за стіл переговорів і нарешті спокійно обговорити конкретні гарантії безпеки України з боку її сусіди? Питання, якого чомусь всіляко уникають в російській столиці.

Ігор ГРУШКО.

Закон України

Про внесення змін до Кодексу законів про працю України у зв'язку з встановленням 40-годинного робочого тижня

Верховна Рада України **постановляє:**

Внести такі зміни до Кодексу законів про працю України (Відомості Верховної Ради УРСР, 1971 р., додаток № 50, ст. 375; 1988 р., № 23, ст. 556; 1991 р., № 23, ст.267):

1. Частину першу статті 50 викласти у такій редакції:

«Нормальна тривалість робочого часу працівників не може перевищувати 40 годин на тиждень».

2. У частині другій статті 52 цифри і слово «41 година» замінити цифрами і словом «40 годин».

3. У частині другій статті 53 цифру «6» замінити цифрою «5».

Президент України
Л.КРАВЧУК

м.Київ
17 листопада 1993 року.

В центрі уваги української делегації — чеські реформи

Триває перебування української делегації на чолі з Головою Верховної Ради І.С. Плющем у Чеській Республіці. Відразу після прибуття до Праги 22 листопада відбулась ділова розмова з Головою парламенту ЧР М. Угде, який перед тим зустрічав делегацію в аеропорту. У бесіді взяли участь також голови парламентських комісій: бюджетної Т. Єжек, з питань економіки — В. Будінські, у закордонних справах Ї. Пейн.

Голова Верховної Ради відзначив, що міжпарламентські контакти сприяють розвитку здорових взаємовідносин двох країн. Основна мета нинішнього візиту — познайомитися з практикою здійснення економічних реформ у Чехії, відчути, який механізм взаємодії тих, хто створює для цього законодавчу базу, і урядових структур, що ведуть реформи. Делегацію також цікавило, які важелі приводяться в дію для стабілізації економіки під час переходу до ринкових відносин, як працюють за нових умов кредитно-фінансова та банківська системи.

Мілан Угде наголосив, що економічні реформи — процес складний і тривалий. А певні позитивні результати в Чеській Республіці досягнуті за три роки саме тому, що їх чітку динамічну програму розробили і здійснюють економісти з новим мисленням, які прийшли до влади. Було внесено чотири варіанти програм, а затвердили запропонований В. Клаусом, котрий нині є прем'єр-міністром. Називалися і конкретні цифри. Рівень інфляції в країні знижено до 12—13 відсотків на рік. Безробітного населення — 3—4 відсотки, значно менше, ніж в інших країнах Центральної Європи. Вдалося утримати збалансований державний бюджет, хоча це було нелегко.

До речі, чеські парламентарії розповідали, що жорстке дотримання бюджетної політики — одна з основних умов ринкових реформ. Під час розробляння бюджету та його затвердження парламентом не допускають дефіциту. Раз на квартал уряд звітує перед депутатами на пленарних засіданнях про його виконання. І ніхто не може вносити будь-яких змін без дозволу парламенту, який здійснює чіткий контроль.

Делегація ознайомилася з особливостями приватизації в Чехії. Перша хвиля купонної приватизації тут прокотилася у минулому році. Було приватизовано близько 1300 підприємств. Зараз розгорнулася її друга хвиля. На підприємствах відпрацьовують проекти приватизації, йде своєрідний конкурс. Провадиться реєстрація тих, хто бажає взяти в ній участь. До цього процесу залучається дедалі більше населення, бо чехи повірили в реформи і вже бачать їх добрі наслідки.

У ході дискусій порушувалися різні питання, стосовні економічних реформ, ситуації в Україні і Чеській Республіці, розвитку співробітництва на взаємовигідній основі. Свої думки і пропозиції висловили голова Комісії з питань соціальної політики та праці М. Білоблоцький, міністри: економіки — Р. Шпек, фінансів — Г. П'ятаченко, інші члени делегації.

Обговорення деяких спільних проблем, а також актуальних питань міжнародної політики тривало під час зустрічі з депутатами в комісії у закордонних справах.

В бесіді взяли участь посол України в Чеській Республіці Р. Лубківський та посол Чехії в Україні П. Маша.

Того ж дня делегація зустрілася з членами Ради Об'єднання українців у Чехії.

Під час широкої доброзичливої розмови відчувалося, що вони цікавляться життям в Україні, душею і серцем линуть до землі своїх батьків. І.С. Плющ розповів їм про становище в Україні, відповів на численні запитання. Зворушливими були хвилини, коли найстаріша учасниця зустрічі Олександра Сірополкова, молодість якої минула в Києві, повідомила про намір передати одній з бібліотек міста власне книжкове зібрання та родинні архівні матеріали, що мають історичну і культурну цінність.

Прес-центр Верховної Ради України.

Нелегкий шлях деядеризації

З виступу першого заступника Голови Верховної Ради України Василя Дурдинця на пленарному засіданні 18 листопада 1993 року

У промові В. В. Дурдинець відзначив, що з червня цього року після попереднього розгляду на пленарному засіданні питання про ратифікацію Договору про скорочення і обмеження стратегічних наступальних озброєнь та Лісабонського протоколу до нього, комісії Верховної Ради України і тимчасова депутатська робоча група продовжували активну підготовчу роботу щодо подальшого обговорення цих актуальних документів на сесії, вироблення практичних висновків і рекомендацій.

Усі народні депутати мали можливість ознайомитися зі змістом і характером Договору, а також документами, які є його складовими частинами, в цілому з'ясували деякі питання, які їх хвилювали. Відбувалися засідання ряду постійних комісій Верховної Ради України з цієї проблеми, а також спільні засідання кількох комісій.

В. В. Дурдинець підкреслив, що за минулий період відбулося поглиблене, комплексне вивчення згаданих документів з урахуванням, перш за все, інтересів національної безпеки України. За його наслідками підготовлено проект постанови Верховної Ради України, в якому ми прагнули максимально врахувати висловлені народними депутатами думки, пропозиції, зауваження.

У гострих дискусіях з корінних проблем, пов'язаних з Договором про скорочення і обмеження стратегічних наступальних озброєнь, особливо на кількох спільних засіданнях за участю представників уряду, Міноборони, МЗС та інших відомств, експертів, переважала думка про необхідність ратифікації Україною Договору, що відповідало б її стратегічному курсу на здобуття у майбутньому без'ядерного статусу, проголошеного ще в Декларації про державний суверенітет України від 16 липня 1990 року, та підтвердженого в наступних документах Верховної Ради України.

В. В. Дурдинець запропонував ратифікувати Договір та Лісабонський протокол (крім статті 5) з конкретними застереженнями до нього та документів — складових його частин, що відбиває зміст і характер напруженої підготовчої роботи.

Перше. Згідно з Віденською Конвенцією про правонаступництво стосовно державної власності, державних архівів та державних боргів, Законом України «Про підприємства, установи та організації союзного підпорядкування, розташованих на території України» все майно розташованих на території України стратегічних і тактичних ядерних сил, включаючи їх ядерні боєзаряди, є державною власністю України.

Друге. Україна, поетапно позбуваючись розташованої на її території ядерної зброї, повинна одержати надійні міжнародні гарантії своєї національної безпеки, які можуть надати ядерні держави світу, і передусім — США й Росія. Про ці гарантії вже неодноразово йшлося, у тому числі і під час попереднього розгляду Верховною Радою цього питання. Але, оскільки ця проблема досі не знайшла свого прийнятного розв'язання з боку відповідних держав, було визнано за необхідне наголосити на ній у застереженнях, адже мова йде про суверенітет України, її територіальну цілісність.

Україна, зазнавши згубних наслідків Чорнобильської катастрофи, усвідомлює свою високу відповідальність перед народами світу за те, щоб ядерна війна ніколи не почалася з української землі, і вживе належних заходів щодо недопущення використання ядерної зброї, розташованої на її території. Але ж у свою чергу ядерні держави світу, на наше тверде і послідовне переконання, мають також взяти на себе чіткі і конкретні зобов'язання, передусім такого змісту:

— ніколи не застосовувати ядерної зброї проти України;

— не використовувати проти неї звичайні збройні сили і не вдаватися до погрози силою;

— поважати територіальну цілісність і недоторканність кордонів України;

— утримуватися від економічного тиску з метою вирішення будь-яких спірних питань.

Ми маємо всі підстави ставити ці питання перед ядерними державами, світовою громадськістю, роблячи наступний крок — продовження процесу ядерного роззброєння. І сподіваємося, що вже найближчим часом матимемо подальший відчутний прогрес у практичному вирішенні порушених проблем. Наміри, обіцянки, запевнення політичних діячів, підготовлені проекти текстів гарантій ядерних держав були визнані недостатніми. У зв'язку з цим уряду було запропоновано знайти рішення цієї проблеми у формі авторитетного спільного документа, підготовленого на багатосторонній основі.

Третє. У проекті постанови Верховної Ради України чітко визначається, що Україна виконує свої обов'язки за Договором у передбачені ним строки. Тобто, виходячи з правових, технічних, фінансових, організаційних та інших можливостей, з належним забезпеченням ядерної та екологічної безпеки.

В. В. Дурдинець нагадав, що Україна не була ініціатором прийняття рішень, які призвели до дислокації на її території третього за потужністю стратегічного ракетно-ядерного угруповання у світі. Але водночас народ України мусив за рахунок свого добробуту і економічного розвитку фінансувати гонку ядерних озброєнь колишнього Союзу.

Ще на попередніх слуханнях даного питання наголошувалося, що ми маємо повне право розраховувати на реальну, адекватну нашим витратам допомогу у знищенні цієї зброї з боку міжнародного співтовариства. Ми ще раз чесно і відверто говоримо, що виконати свої зобов'язання Україна зможе лише за умови надання достатньої широкої міжнародної фінансової і технічної допомоги. Адже це величезні затрати, які сьогодні нам не під силу.

Четверте. Сьогодні склалася унікальна ситуація — вперше у світовій практиці держава, яка має право бути ядерною, добровільно йде шляхом досягнення в майбутньому статусу без'ядерної.

Приймаючи сьогодні надзвичайної важливості рішення, наголосив В. В. Дурдинець, ми повинні виходити з розуміння особливого становища, в якому опинилася Україна після розпаду колишнього Союзу РСР і проголошення нею наміру стати в майбутньому без'ядерною державою. Нам треба усвідомити: наша держава стала власником ядерної зброї, успадкованої від колишнього Радянського Союзу. Україна здійснює, в силу цих обставин, адміністративне управління стратегічними ядерними силами на своїй території, але оперативне управління нам не належить. Іншими словами, володіючи фактично ядерною зброєю, будучи її власником, Україна не розпоряджається і не користується цією зброєю. Тобто, в чистому, класичному вигляді Україна на сьогодні не може розглядатися як ядерна держава.

Нам належить чітко визначитись, хто ми є, яка наша політика і позиція щодо приєднання до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї (ДНЯЗ). Ми маємо про це сказати в Постанові, але не закривати собі дорогу до приєднання до цього Договору в майбутньому. ДНЯЗ формувався для чисто ядерних держав і чисто неядерних держав, а не для держав, які ядерну зброю успадкували і стали її власником.

Далі В. В. Дурдинець висловив своє ставлення до пункту 6, оскільки навколо нього було найбільше гострої полеміки, варіантів. Тривав пошук оптимальної редакції, сказав він, яка визначила б параметри скорочень з наступним знищенням стратегічної наступальної зброї, розташованої на території України, відповідно до Договору і ст. 2 Лісабонського протоколу.

Більшість депутатів, що брали участь у засіданнях, наполягали саме на тому формулюванні, яке ввійшло до остаточного тексту проекту. Вказувалось при цьому на те, що Верховна Рада має чітко визначити, що саме буде скорочуватись в Україні згідно з Договором. Цифри, наведені у прийнятому комісіями тексті, встановлюють для України ту ж саму норму скорочень стратегічних наступальних озброєнь, яка визначена у Договорі для всього колишнього СРСР.

В. В. Дурдинець особливо зазначив, що умови щодо компенсації за компоненти поширюються як на стратегічну, так на тактичну ядерну зброю, яка була вивезена з України в Росію у 1992 році.

Зрозуміло, що не всі порушені питання перебувають нині у стадії розв'язання чи вироблення прийнятого для України рішення. Тому, тверезо, зважено оцінюючи становище, сказав В. В. Дурдинець, пропонуємо зробити застереження, що Україна здійснить обмін ратифікаційними грамотами тільки після виконання зазначених умов.

В. В. Дурдинець наголосив, що Україна розраховує на одержання надійних гарантій своєї національної безпеки, взаємне скорочення і обмеження стратегічних наступальних озброєнь у відповідності з Договором, безпосередній контроль України за розукомплектуванням і знищенням ядерних боєзарядів, вироблення в окремій угоді механізму повернення компонентів ядерних боєзарядів для їх використання в Україні у мирних цілях або компенсації їх вартості, проведення переговорів і консультацій з відповідними державами і міжнародними організаціями.

Ми заявляємо, підкреслив В. В. Дурдинець, що і в майбутньому будемо зважено і послідовно працювати над реалізацією свого миролюбного курсу. Сподіваємося при цьому, що світове співтовариство з розумінням сприйме наші рішення і наші наміри.

Хвилі приватизації,

відбившись від болгарських берегів, наближаються до Одеси

Відбулося чергове засідання прес-клубу економічних реформ, створеного Американським агентством міжнародного розвитку (AAMP) та компанією Прайс Уотерхаус (Вашингтон) спільно з київською Спілкою журналістів України. Як відомо, прес-клуб діє в рамках загальнонаціональної освітньої програми, покликаної дати населенню базові уявлення про суть ринкових реформ і процесів приватизації. Цього разу з інформацією перед журналістами виступили Валерій Шлома (Ринкова реформа в Болгарії) та представники AAMP Майкл Мак-Лінден і Анжела Крукс (Приватизація в Одесі).

Щодо ринкової реформи в Болгарії варто виділити таке: за багатьма показниками ця країна дуже схожа до України. По-перше, цілковите верховенство державної власності на засоби виробництва. По-друге, те саме щодо кооперації в агропромисловому секторі, надзвичайно високий ступінь кооперації та інтеграції в рамках колишнього РЕВ, а також імпортно-експортна орієнтація на нього, значна залежність від зовнішніх поставок сировини та енергоресурсів. По-третє, повна неконвертованість національної валюти. Проте в Болгарії досить ефективно скористалися з власного ринкового досвіду і прийняли так званий Торговий закон, що став ключовим для розуміння принципів приватизації. Так само досить швидко було розв'язано проблему внутрішньої конвертації національної валюти. Щоправда, тут не обійшлося без допомоги міжнародних фінансових організацій. Відтак швидко і з невеликими витратами для споживача пройшла в Болгарії мала приватизація. Причиною цього послужила практично повна відсутність етапу «української комерціалізації торгівлі та побуту». А в промисловому секторі приватизація йде повільно, що пояснюється структурним перекосом в бік східно орієнтованих виробництв, їх сировинною залежністю і потужністю військовопромислового комплексу.

Після цього Мак-Лінден розповів про найближчі приватизаційні плани AAMP в Одесі. Крукс зупинилася в основному на проблемах. Скажімо, вона вважає, що сьогодні головною перешкодою на шляху приватизації є оренда з викупом, бо тут існує деяка невизначеність, і люди не наважуються вкладати гроші. Хоча вона не може заперечити того факту, що за соціологічними опитуваннями більш як 70 відсотків робітників цих підприємств вважають, що з переходом на оренду вони почали працювати краще.

Зважаючи на це, AAMP збирається надалі працювати за такою програмою: по-перше, складатимуться фонди потенційних покупців, які не мають права на викуп підприємств, з тим щоб зв'язати колективи цих підприємств із потенційними інвесторами. По-друге, розроблятимуться методики оцінки основної та ринкової вартості підприємств. І по-третє, максимальна увага приділятиметься ринковій освіті населення.

Сергій ЛАВРЕНЮК.

Державі потрібна гривня

I. Вичерпаний потенціал купона

Серед численних причин, що визначають уповільнений розвиток економічних реформ в Україні, однією з визначальних є непослідовність у проведенні грошової реформи, блокування її другого етапу — запровадженням в обіг повноцінної національної грошової одиниці — гривні. Зробивши ще на початку 1992 року рішучий крок у напрямі формування власної грошової системи, вийшовши у зв'язку з цим із рублевої зони і запровадивши в обіг тимчасову грошову одиницю — купоно-карбованець, владні структури держави, а серед них НБУ, виявили неспроможність довести розпочату справу до логічного завершення.

Надзвичайно великих збитків зазнала економіка України ще в 1992 році внаслідок зволікання упродовж тривалого часу із запровадженням купоно-карбованця у безготівковий обіг. Аналогічна ситуація склалася і з введенням в обіг гривні.

Купоно-карбованець як тимчасова грошова одиниця повністю вичерпав свій позитивний потенціал. Він не виконував і раніше функції засобу нагромадження, а нині фактично втратив можливість реалізовувати себе і як міра вартості. На цій основі відбувається дедалі більше відторгнення від купона вартісних цінностей, втеча капіталу за кордон, загострюється параліч національної грошової системи. За цих умов будь-які заходи, спрямовані на подолання гіперінфляції, проведення ефективної приватизації, стабілізації платіжного балансу і валютного курсу, прискорення темпів ринкової трансформації та загальної санації економіки не можуть дати позитивних результатів. Це зумовлює настійну необхідність істотного прискорення запровадження в обіг гривні, вирішення цього питання ще у поточному році.

Зволікання протягом більш як півтора року із запровадженням в обіг гривні пояснюється передусім відсутністю певною мірою опрацьованого теоретично-концептуального бачення механізму трансформації адміністративної економіки в ринкову, розуміння того, що основою такої трансформації може бути власна грошова система. У цьому зв'язку не було враховано специфічних особливостей України порівняно з Росією, яка могла у проведенні ринкової трансформації спиратися на банківську та грошову систему колишнього СРСР.

Допущено некоректність у визначенні послідовності економічних реформ. Важливо усвідомити хибність політики, за якої ринкове реформування економіки було розпочате з так званої «лібералізації» цін. Без наявності конкурентного середовища такого роду «цінова лібералізація» несла в своїй основі деструктивний потенціал. Проведення реформ у процесі ринкової трансформації мало здійснюватися зовсім за іншою схемою: грошова реформа — реформа банківської системи — реформа фінансів — земельна реформа — процес роздержавлення та приватизації — реформа оплати праці — лібералізація зовнішньоекономічної діяльності і заключний етап — лібералізація цін. Ідеться, таким чином, про **зворотню** логіку у послідовності реформ. Вказана схема, обґрунтована економічною програмою партії Трудовий Конгрес України, зберігає свою значимість і нині.

Очевидною є і хибність положення, яке відстоюють й тепер окремі фахівці та політики, про необхідність попередньої стосовно грошової реформи загальної стабілізації економіки. Слід подолати це спрощене, недостатньо виважене економічно, уявлення. Суть грошової реформи, її основна мета полягають в утворенні **необхідних передумов** стабілізації. Реформа — це інструмент стабілізації. В комплексі з іншими ринковими перетвореннями економіки вона має розглядатись як фундамент її якісної перебудови.

Втрата оптимальних строків у проведенні завершального етапу грошової реформи вказує на непослідовність НБУ. Лише з вини НБУ зволікалося у 1992 році запровадження купона у безготівковий обіг. НБУ не став ініціатором ефективного проведення другого етапу грошової реформи і в поточному році. Таку непослідовність виявляє і уряд України, а також президентські структури.

Потрібно враховувати наявність у країні певних соціальних сил, що свідомо протидіють проведенню реформи. Це передусім досить значний прошарок «командирів» виробництва, державних та політичних діячів, які відстоюють в економічній політиці проросійські позиції, свідомо чи несвідомо вважають, що порятунок України у поверненні до рублевої зони. Реформі протидіє і певна група підприємців та комерційних банків, що отримують зиск від дедалі зростаючих темпів інфляції, структурної та організаційної невизначеності національної грошової системи. Нарешті, не можна не враховувати і економічної та політичної протидії проведенню грошової реформи з боку Росії, непослідовної позиції з цього питання, що її займав тривалий час МВФ.

II. Мета та зміст реформи

Грошова реформа повинна мати комплексний характер. Її цілі:

— здійснення подальших кроків щодо утворення національної грошової системи, адекватної ринковій економіці;

— поглиблене реформування банківської системи;

— заміна тимчасової грошової одиниці та запровадження в обіг національної грошової одиниці — гривні;

— здійснення у співвідношенні 1000:1 деномінізації масштабу цін;

— перебудова існуючої системи валютних відносин;

— утворення необхідних передумов загальної санації економіки, поглиблення її ринкової трансформації, подолання гіперінфляційних процесів.

За нинішньої економічної та політичної ситуації найбільш оптимальним є поступове запровадження в обіг гривні на основі використання системи паралельного типу, органічного поєднання грошової реформи з процесом приватизації. Такий спосіб проведення грошової реформи є найменш ризикованим. Він дасть можливість підтримувати відносну стабілізацію гривні за умов відсутності стабілізаційного фонду.

За успішного розв'язання питання утворення достатнього стабілізаційного фонду може стати ефективнішим більш радикальний тип грошової реформи — одномоментне запровадження в обіг нової грошової одиниці. Програми проведення реформи паралельного типу на основі запровадження в обіг приватизаційної гривні та одномоментної реформи опрацьовано експертами партії Трудовий Конгрес України. Вони представлені владним структурам.

Грошова реформа в Україні не може бути реформою конфіскаційного типу. Це пояснюється тим, що, по-перше, інфляційні процеси в економіці в своїй основі не є монетарними. Вони не пов'язані із надлишком грошової маси, а породжені структурними чинниками, бюджетними колізіями та ін.; по-друге, багаторазові адміністративні підвищення цін, що проводилися раніше, за своєю суттю були конфіскаційними; по-третє, у зв'язку із тимчасовим статусом діючої грошової одиниці, а також значною тривалістю високих темпів інфляції здійснення нагромаджень у карбованцях не мало економічного сенсу; по-четверте, конфіскаційні заходи матимуть негативні загальноекономічні наслідки. Вони призведуть до подальшого звуження платоспроможного попиту, який і нині істотно стримує можливості розвитку виробництва та підприємницької активності. По-п'яте, гроші, що не повертаються до банківських кас не є інфляційними. Вони обслуговують значною своєю частиною приватну та комерційну сфери товарного обміну і мають конвертуватися у нову грошову одиницю не на конфіскаційній основі. У протилежному разі реформа повністю зруйнує ці структури. По-шосте, конфіскаційна реформа не матиме достатньої соціально-політичної підтримки, що є особливо небезпечним у зв'язку із наступними виборами. Її наслідки будуть деструктивні і з точки зору економічної консолідації суспільства.

Важливою структурною ланкою грошової реформи має стати якісне вдосконалення валютних відносин. На етапі запровадження нової грошової одиниці та її стабілізації необхідно проводити політику жорсткого валютного контролю та валютного регулювання. Їх лібералізація стане можливою лише на основі досягнення позитивних результатів у загальноекономічній ситуації.

Заборона в обігу іноземної валюти, що нині пропонується, можлива лише на основі запровадження гривні. Під час поетапного проведення реформи можлива емісія валютних сертифікатів (валютної гривні). Механізм цього заходу також детально опрацьовано.

Україна має виступити ініціатором укладання на основі принципів МВФ рівноправної (симетричної), заснованої на функціонуванні не російського рубля, а наднаціональної грошової одиниці валютної Угоди (Союзу) між країнами, що входили до колишнього СРСР. Події останнього місяця, рішення Казахстану та Узбекистану запровадити власні грошові одиниці і вийти з рублевої зони засвідчують принципову неможливість використання російської валюти як основи валютних відносин між країнами СНД. Концепція валютної угоди нового типу також опрацьована експертами ТКУ. Вона представлена владним структурам та НБУ.

Матеріал підготовлено групою експертів партії Трудовий Конгрес України під керівництвом професора Анатолія ГАЛЬЧИНСЬКОГО.

Київ.

Парламентська хроніка

НЕ ВСІМ ДЕПУТАТАМ ІМПОНУЄ ПРЕЗИДЕНТ

Але обраний він народом, а не парламентом

І про це ще раз нагадали своїм колегам депутати М. Косів, М. Поровський та інші на імпровізованих депутатських зборах у сесійному залі парламенту. Депутати хвилиною мовчання вшанували пам'ять трагічно загиблого колеги Я. Аптера, заслухали орієнтовний порядок розгляду питань на подальших пленарних засіданнях, і перший заступник Голови Верховної Ради В. Дурдинець запропонував усім продовжити роботу в постійних комісіях.

Але депутати не поспішали залишити сесійний зал. Тим відразу скористалися й ліві сили. На трибуні спішно з'явився А. Ягоферов і зачитав звернення від групи депутатів, які вимагають відставки Президента України Л. Кравчука. Як такого, котрий робить помилку за помилкою і разом зі своєю президентською командою, зі сформованим ним урядом довів народ України до повного зубожіння, поставив нашу державу на межу загибелі.

По-різному сприйняли депутати цей документ виразного політичного забарвлення. Але більшість присутніх у залі відхилила його. Бо конфлікт між Верховною Радою і Президентом, на думку багатьох депутатів, ще дужче розхитає вутлий човен нашої державності, і всі ми, зрештою, опинимось у вирі некерованих процесів, що неодмінно призведе до непередбачених наслідків. Та й недавні події в Москві мають трохи охолодити деякі гарячі голови.

"Треба насамперед шукати те, що нас об'єднує, треба наводити елементарний порядок у державі. Бо й справді, як влучно зауважив депутат С. Пушик, хіба потрібна якась програма для того, щоб вчасно спекти хліб і завезти людям на міську околицю чи в село, де вони по півдня вистоюють у чергах.

Якось виконувач обов'язків Прем'єр-міністра України Ю. Звягільський напівжартома-напівсерйозно сказав, що в нашій державі уже все продано. При цю фразу згадав А. Печеров і додав: "Ні, ще не все". Отож і ситуація не така вже безнадійна, як декому здається. Треба тільки взяти під належний контроль ті процеси, що відбуваються в нашій державі."

Як це думає зробити Верховна Рада, за допомогою яких важелів — побачимо вже завтра, коли продовжаться пленарні засідання. Адже вона, як сказав В. Дурдинець, має намір зосередити свою увагу тільки на економічних проблемах.

Та хто виконуватиме її рішення? Невже нинішній безпорадний уряд? Щось не віриться, що наше теля може вовка з'їсти.

Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ.

Грач бачить себе президентом

У роботі звітно-виборчої конференції компартії Криму, що відбулася в Сімферополі 20 листопада, взяли участь 248 із 260 обраних делегатів, керівники ряду зарубіжних політичних партій та організаційних комуністичного спрямування, зокрема голова ЦВК компартії Російської Федерації Геннадій Зюганов. Звітна доповідь першого секретаря рескому компартії Криму Леоніда Грача була сповнена «викриттів» на тему зруйнування колишньої імперії, у відновленні якої, а також суспільно-політичного устрою він вбачає порятунок.

Напередодні наступних виборів Президента Криму, Верховної Ради Криму і Верховної Ради України, на думку Л.Грача, слід створити міцний блок патріотичних, націонал-патріотичних, антифашистських сил, до якого могли увійти, крім КПК, «Русская партия Крыма», Республіканська партія Криму, «Русскоязычное движение Крыма».

Конференція КПК обрала реском партії, висунула кандидатом у Президенти Республіки Крим Леоніда Грача і затвердила партійний список для участі у виборах ВР Криму. Вирішено рекомендувати чотирьох осіб до Союзу комуністичних партій (СКП — КПРС). Ухвалено заяви «Руки геть від мавзолею Леніна!» та «Про загрозу націонал-фашизму на Україні». В останній, зокрема, йдеться: «На випадок порушення прав комуністів у західних областях ми вимагатимемо адекватних заходів проти українських партій та рухів в Криму — закриття їх організацій та друкованих видань».

Того ж дня відбувся пленум рескому КПК. Обрано президію чотирьох секретарів. Першим секретарем КПК знову став Леонід Грач.

Під час роботи конференції КПК виступав і Г.Зюганов, який різко оцінював нинішню ситуацію в Росії. А на прес-конференції, відповідаючи на запитання нашого кореспондента, Г. Зюганов висловив сподівання, що коли наша держава будуватиме свої відносини з Росією та іншими країнами СНД на взаємовигідній основі, стане однією з процвітаючих держав Європи. У зв'язку з цим Зюганов сказав: «Єльцин не розуміє, що для Росії означає Україна. Він знижує поставки газу в Україну і веде переговори про такі саме поставки в Польщу. Це злочин».

Олександр ПІЛАТ.

Крим.

Було нічиє, стає своє...

Тернопільська область. Вже понад рік працює на оренді колектив Кременецького маслосирзаводу. За цей час значно зріс випуск продукції, збільшилася віддача кожного працівника. Підприємство з відсталого перетворилось на рентабельне.

Цьому сприяла проведена тут модернізація виробництва: оновлення котельні та компресорної, контрольно-вимірювальних приладів та трубопроводів, а також нові технології переробки сировини.

Підприємство одержало можливість закуповувати молоко у населення, шукати вигідних постачальників та покупців.

Сьогодні маслосирзавод випускає найрізноманітнішу продукцію: молоко фасоване та розливне, кефір, ряжанку, сири. Він цілком забезпечує споживачів свого району, а надлишки відправляє за його межі.

На знімку Павла ЗДОРОВИЛА: лаборант заводу Оксана Кучурук визначає жирність молока.

Продиктовано в номер

Потечуть долари в засіки?

Посередником на переговорах 22 листопада між Президентом України Леонідом Кравчуком і керівниками відомої у світі сільськогосподарської корпорації «АДМ» («Аркер Даніель Мідленд», США) та британських і бельгійських ділових кіл виступив лідер Ліберальної партії України Ігор Маркулов. Репутація «АДМ» у світі вельми висока. Як відомо, вона спеціалізується на виробництві і переробці сільгосппродукції і має надійний ринок збуту у США та Європі.

Глава правління і виконавчий директор «АДМ» Д.Андріас не назвав суми першої черги інвестицій в агрокомплекс України, але відомо, що «АДМ» прийняла рішення про виділення 200 мільйонів доларів на створення українсько-американських СП.

Брифінг командуючого ЧФ

Командуючий ЧФ адмірал Едуард Балтін заявив, що у Західній Грузії впродовж десяти днів перебували 11 кораблів ЧФ. «Завдання, які на нас були покладені, — виконані», — сказав Е. Балтін. Він також повідомив, що в Грузії залишилися посилені підрозділи морських піхотинців, а також постійна комендатура ЧФ для підтримання оперативного режиму у місті Поті та його околицях, чим, власне, спростував ранкове (22 листопада) повідомлення прес-центру ЧФ, що в Поті розташована тимчасова комендатура ЧФ. Кораблі флоту ведуть дозорну службу у районі Поті. Адмірал сказав, що «якщо необхідність перебування ЧФ у Західній Грузії відпаде, то ми звідти підемо. Але таке рішення повинне прийматися на міждержавному рівні».

Гаряча зима

Як повідомив прес-центр Головного протипожежного управління України, за 10 місяців поточного року виникло 9.296 пожеж через необережне поводження з електропобутовими та обігрівальними приладами. А тільки за два тижні, відколи настало похолодання, таких пожеж виникло вже 600.

Озброєні і небезпечні

З ізолятора тимчасового утримання міста Звенигородки Черкаської області втекли семеро осіб, які перебували під слідством. Захопивши зброю і транспортні засоби, втікачі зникли. Правоохоронці Черкаського УВС у збройній сутичці затримали в Корсунь-Шевченківському районі трьох злочинців. Четверо ще на волі. УВС звернулося до жителів Черкаської та сусідніх областей з проханням бути уважними і обережними — правопорушники озброєні і дуже небезпечні.

Чернігів 35 днів без газет

Обласний суд визнав страйк чернігівських поліграфістів неправочинним. Вони у такий спосіб протестували проти об'єднання обрадою видавництва «Десна» з газетою «Деснянська правда» для реєстрації їх як державного комунального підприємства «Редакційно-видавничий комплекс «Деснянська правда». Але 22 листопада страйкарі, обговоривши судове рішення, продовжили страйк.

Стипендія — не розкіш

«Студенти старших курсів історичного факультету Одеського університету провели одноденний попереджувальний страйк, бо вже хронічним стало затримування стипендії. Ось і зараз у багатьох кишенях ані карбованця, а виплату все переносять. У своїй письмовій заяві на адресу керівництва вузу студенти висунули умову: якщо до 24 листопада стипендії не будуть видані, вони розпочнуть безстроковий страйк.

ДІТЯМ ПОТРІБНІ СПОНСОРИ

Чорнобиль

У 1986 році з Прип'яті і Чорнобиля до Києва було переселено сотні родин тих, хто працював на Чорнобильській атомній електростанції. Ці сім'ї прийняв Ватутінський район столиці. У 1989 році тут була створена громадська організація «Діти Чорнобиля», яка зайнялася оздоровленням дітей, їх лікуванням. А таких у районі — 4662. За кілька років існування встановлено контакти з благодійними організаціями німецьких міст Менден, Вормс, Мюнхен, Брауншвейг, які приймали дітей з Києва і селили їх у сім'ях німецьких ровесників. Лікувалися і відпочивали хлопці і дівчата з Ватутінського району у здравницях Криму, Словаччини. Створили на громадських засадах гуртки, курси вивчення німецької мови.

Але у громадської організації «Діти Чорнобиля» багато проблем. Найперше — це кошти для відправлення дітей на відпочинок, для створення у районі лікувального центру, який би постійно контролював стан здоров'я тих, хто постраждав від мирного атому, забезпечення їх необхідними ліками. Саме про ці проблеми йшлося на звітній конференції організації «Діти Чорнобиля». Стривоженість її голови Лариси Лебедевої розділили голова Ватутінської районної Ради народних депутатів Олександр Красін, завідуючий відділом соціального захисту чорнобильців районної держадміністрації Андрій Полонський. Вони обіцяли будь-яку допомогу в оздоровленні дітей, підтримці сімей, які потребують матеріальної допомоги, створенні культурного центру, який би об'єднав членів всіх гуртків, театр ляльок, хор християнської пісні.

Від імені німецької благодійної організації «SOS-86 — дітям Чернобиля» з міста Менден Ренате Поправськи запевнила батьків: українські діти без допомоги не залишаться.

Варто відзначити, що організація «Діти Чорнобиля» робить важливу і потрібну справу, але ентузіазм Лариси Лебедевої, яку знову обрали головою, не може компенсувати нестачу грошових коштів. Всі сподівання на спонсорів. І вони знаходяться, але, що прикро, не завжди у Києві, а за кордоном. От і зараз організація отримала запрошення від кубинців, які готові лікувати дітей, але квитки на літак треба оплатити самим. Звичайно, таких грошей у батьків немає. То ж як бути?

Ярослав СЕРГІЄНКО.

Реалії

Купували зерно, будемо й графіт

На три з половиною місяці зупинився з 15 листопада Завальлівський графітовий комбінат. За словами директора Віктора Місютинського, це сталося у зв'язку з різким підвищенням тарифів на залізничні перевезення, що зменшило ринки збуту графіту в Росії, а також політикою банків, які по суті обдирають виробника, купуючи в нього російські рублі по 5,5, а продаючи по 25.

Ще кілька років тому комбінат випускав 80 відсотків продукції світового рівня, а 20 — навіть вище. Тепер підприємство, позбавлене ринків близького й далекого зарубіжжя, змушене зупинитись і протягом третини року виплачувати робітникам 65 тисяч карбованців допомоги щомісяця.

Микола ВОЛОК.
Кіровоградська область.

Конкурси

БІБЛІОТЕКА ПОЧИНАЄТЬСЯ З ЕКСЛІБРИСУ

Понад 100 тисяч книжок є у науковій бібліотеці університету «Києво-Могилянська академія» (УКМА). З них до 60 відсотків — іноземними мовами, а багато — єдині примірники в Україні. В університетській книгозбірні вирізняються також колекції інституту Р.Кріпла та бібліотеки конгресу США, колекція ректора В.Брюховецького і так звана «Зелена бібліотека». Тож нещодавно в УКМА було оголошено міжнародний конкурс на кращий екслібрис для наукової бібліотеки. На розгляд надійшли 52 роботи з України, Росії та Бельгії. Перше місце здобув екслібрис роботи львів'янина Івана Крислача. А з усіма представленими на конкурс екслібрисами невдовзі можна буде ознайомитись на виставці, що влаштовуватиметься в Музеї книги.

Лариса СИВОЛОЖСЬКА.

На знімку: екслібрис роботи І.Крислача.

Курйози

Прикинулись шлангами

На Борщагівці, по вулиці Семиренка, останнім часом почали зникати пожежні шланги. Виявляється, підлітки викрадають їх для того, щоб робити гойдалки-«тарзанки». Є такий жаргонний вислів — «прикинутись шлангом», тобто — зробити вигляд, що ти простачок. Але ж червоний півень простачків не любить...

Юрій ЗАДОЯ.
Київ.

Факт і коментар

У ЛЬВОВІ ВКРАЛИ, НА ВОЛИНІ — ЗАЯВИЛИ...

В останні дні на Волині тільки й мови було про незвичайну пригоду. На дорозі Львів—Ковель, поблизу стародавнього Володимира-Волинського, був вчинений розбійний напад на громадянина Болгарії Васко Цветкова, який перевозив телевізори японського виробництва. Цветков звернувся з заявою в органи внутрішніх справ Волині, що невідомі грабіжники відібрали в нього 302 телевізори, які він віз до Литви.

Тут же було організовано слідчо-оперативну групу, яку очолив перший заступник начальника УВС Волинської області Йосип Демидюк, який розповів ось що:

— Ми встановили, що нападу на громадянина Болгарії не було. У співпраці з львівськими колегами у Львові була розкрита і затримана злочинна група, в яку, виявляється, входив сам заявник. Всі ці телевізори перед тим, як їхати на Волинь, були розвантажені на одній із львівських автобаз, а також у військовій частині. Вже виявлено і вилучено 200 вкрадених телевізорів, 45 000 доларів США, 6710 німецьких марок, три газові пістолети та автомобіль БМВ. Розслідування цього зухвалого пограбування триває.

Богдан БЕРЕКЕТА.
Волинська область.

Зверніть увагу

«ГОРИЦВІТ» ЛІКУЄ І НАВЧАЄ

Лікувально-профілактичний центр «Горицвіт» у Львові унікальний тим, що об'єднав лікарів-новаторів, котрі на науковій основі поєднують традиційні і нетрадиційні методи зцілення. Іван Пилипчук, доктор і бджоляр, та його колеги займаються фіто- та апітерапією. Львів'яни і гості міста добре знають адресу цього центру, який допомагає навіть тим хронікам, для яких медикаментозне лікування уже малоефективне. Це, зокрема, стосується потерпілих від радіації, ліквідаторів аварії на Чорнобильській АЕС. Їм «Горицвіт» допомагає на пільгових засадах. На відміну від багатьох медичних закладів тут лікують не хворобу (хребта, внутрішніх органів чи судин), а увесь організм хворої людини — без магії чи ясновидінь. Нещодавно до «Горицвіту» запрошено талановитого доктора, фахівця з мануальної терапії Михайла Викрикача, який стажувався у Данії і Голландії. На базі «Горицвіту» почали проводити і навчання лікарів із західних областей. Кандидат медичних наук Андрій Лабінський, завідувач курсом нетрадиційної клінічної медицини, відзначив прогресивну роль Львівського медінституту у організації цього навчання. Є підстави сподіватися, що незабаром медінститут матиме тут нову кафедру. Саме життя показує, що сумнівну магію, опановану впродовж тижня чи місяця, можна здолати лише міцною конкуренцією.

Оксана ТЕЛЕНЧІ.
Львів.

Спорт

Хокей

«Сокіл» долає «Магнітку»

Після кількох невдалих матчів на своєму майданчику в чемпіонаті МХЛ київський «Сокіл» порадував своїх прихильників перемогою над одним з лідерів турніру магнітогорським «Металургом» — 2:1 (0:0, 1:1, 0:0, 1:0). Успіх до українських хокеїстів прийшов у овертаймі після влучного кидка Василя Боброввникова (63 хв).

Тепер київські болільники побачать свою команду аж 6 грудня. «Сокіл» прийматиме «Пардаугаву». А перед цим він здійснить тривале турне за маршрутом: Саратов (24 листопада), Тольятті (26), Казань (28), Москва, гра з «Динамо» (1 грудня).

Кікбоксинг

Токіо чекає киянина

27 листопада в Японії відбудеться цікавий поєдинок кікбоксерів — чемпіона світу серед професіоналів-великоваговиків, за версією ІСКА Віталія Кличка і триразового чемпіону Японії з карате Янагісави.

Перед вильотом у Токіо віце-президент Всеєвразійської федерації кікбоксингу (ВФК) Андрій Чистов і Віталій Кличко провели прес-конференцію. Віталій та його тренер розповіли про підготовку до бою в Японії. З особливостями поєдинків професійних кікбоксерів, яких об'єднує ВФК (її штаб-квартира знаходиться у Києві), ознайомив журналістів Андрій Чистов. Цього року кікбоксери ВФК добре виступили в Бангкоку на змаганнях, що проходили за новими для європейців правилами «муатай». Після цього федерація таїландського боксу і ВФК підписали угоду про співробітництво. Вона передбачає проведення змагань професіоналів, спільних тренувальних зборів, обмін тренерами.

Відомий рефері Павло Орел, який федерацією кікбоксингу призначений начальником тренувальних зборів збірної ВФК, поінформував про підготовку цієї команди до чемпіонату світу з кікбоксингу, який пройде у Будапешті з 25 по 29 листопада.

Андрій Чистов вручив нагороди ВФК спонсорам, без допомоги яких не відбулася б жодна поїздка за кордон. Нагороду отримав і наш колега Валентин Щербачов.

Всі присутні побажали Віталію Кличку успішного виступу на рингу в Токіо.

Молитва крізь чотири віки

Пам'ять

Півсвіту скаче — півсвіту плаче, твердить відоме прислів'я. Якщо говорити про історію людства, вислів цей можна перефразувати: чиясь перемога, то чиясь поразка. В Україні була Полтавська битва, у сьогоднішнього Татарстану — падіння 1553 року під ударами російських військ царя Івана Грозного столиці Казанського ханства Казані. Прихильники повної незалежності цієї республіки, яка нині є складовою Російської Федерації, відзначають цю подію, як кінець і початок татарської державності.

На знімку: цього дня вони відправляють траурну молитву за полеглими більш як чотири століття тому братами і сестрами. Для цієї церемонії обрано історичне місце — Казанський кремль.

Фото ІТАР—ТАРС

А як у них!

Питання назріло, й процес пішов

Кілька районних Рад народних депутатів столиці Республіки Казахстан Алмати оголосили про свій саморозпуск. На сесії Алатауської районної Ради народних депутатів, що відбулася 16 листопада, заклик пролунав уперше.

На ній також пролунало звернення до народних депутатів республіки та Рад усіх рівнів, у якому є й такі слова: «Ради багато в чому залишаються синонімом попереднього режиму й старої ідеології...» Час дедалі настійніше вимагає якісно нову систему представницької влади, яка чітко усвідомлює своє призначення, спирається на правову базу, більш професійна й демократичніша, компактніша за складом й більш колегіальна.

Республіка розв'язує складні економічні проблеми, й депутатський корпус дедалі більше стає гальмом у діяльності Президента та глав адміністрації. Майже через тиждень Н.Назарбаєв, відвідуючи кілька областей республіки, висловив своє ставлення до Рад, до парламенту і те, яким вбачається йому їхнє майбутнє. Він вважає, що на місцевому рівні — в області, районі, місті — має бути орган виконавчої влади, що діє на засадах єдиноначальності. Ним керує глава адміністрації — вища службова особа, яка несе відповідальність за реалізацію всього комплексу завдань, поставлених перед нею як центральними виконавчими органами, так і відповідним місцевим представницьким органом. Також Н.Назарбаєв запропонував скасувати посаду Голови Верховної Ради. На його думку, його мають обирати на кожній сесії із депутатів або голів постійних комісій. Також у своєму виступі він заявив про те, що назріла необхідність скасувати селищні й аульні Ради, створивши в цих населених пунктах посаду акима. Що ж до виборчої системи, то Н.Назарбаєв ситуацію з розпуском Рад визначив так — «питання назріло».

Тетяна КОСТІНА.

Алмати.

Отакої!

Бахус загрожує Олімпіаді

Я вже розповідав, що незабаром відкриється багато пивниць і ресторанів у місті Ліллехаммері - господарі зимової Олімпіади. Нині тут спішно переобладнують різні магазини, сервісні центри на місця «вшанування» Бахуса.

Однак подібне рішення влади дозволити скрізь торгувати алкогольними напоями викликає занепокоєння в місцевих жителів. Один з них навіть запитав через міську газету: чи зможуть глядачі, що просиділи ніч за чаркою, зранку йти на стадіон? Однак у наступному номері було вміщено замітку одного з торговців, який заявив: ті з болільників, кому після п'янки на ранок буде важко, зможуть подивитися змагання по телевізору, не виходячи з номеру готеля.

Пер ЄВНЕ.

Тронхейм.

Передовий досвід

Каримов проти культу особи Каримова

Прес-служба Президента Узбекистану Каримова піддала різкій критиці дії керівників Ферганської області, де в адміністративному приміщенні було встановлено погруддя нинішнього лідера держави. Як стало відомо, І.Каримов наказав прийняти погруддя і займатися ділом, а не підлабузництвом.

Любителям лестощів з керівних сфер прес-служба нагадала про спеціальну постанову Кабінету міністрів Узбекистану, підписану Президентом (нею забороняється увічнення пам'яті людини за її життя), і заявила про те, що ті, хто її порушить, відповідатимуть за законом.

Зульфія РАСУЛІ.

Ташкент.

Проблема

ПРО ШКІДЛИВІСТЬ ПРИЙМЕННИКА «ПРИ» У ДИПЛОМАТІЇ

Український інститут міжнародних відносин при Київському університеті імені Т. Шевченка (УІМВ) провів чергову міжнародну конференцію. Цього разу інститут, який впевнено стає базовим закладом проведення міжнародних форумів і зібрань в Україні, разом з Центром досліджень проблем міжнародної безпеки та Фондом «Відродження» зібрав фахівців з проблем центральноєвропейського компоненту безпеки в світі. Вже майже традиція, що на базі УІМВ солідні державні й наукові мужі з різних країн обговорюють актуальні питання міжнародного життя. Це додає авторитету Україні, підносить реноме інституту.

Ясна річ, що після проголошення незалежності України такий навчальний заклад мав би стати автономним. Саме з цією метою Верховна Рада ще влітку прийняла постанову про основні напрями зовнішньої політики України, де чорним по білому записано, що Український інститут міжнародних відносин має бути самостійним навчальним закладом і на його базі необхідно створити Дипломатичну академію.

На жаль, прагнення керівництва УІМВ перетворити колишній факультет міжнародних відносин у складі Київського університету на незалежний навчальний заклад, кузню дипломатичних кадрів для Української держави зустріло шалений спротив ректорату столичного університету. І ось вже залунали звинувачення на адресу УІМВ у сепаратизмі, зверхності, спробах розколоти Київський університет. Справжні причини появи цих ярликів дещо інші, ніж убоління за єдність університету та його високу марку. Ректорат КУ боїться, аби престижний, сильний викладачами й традиціями інститут — мрія багатьох абітурієнтів — не відколовся від університету, а відтак й не забрав потужний важіль впливу.

Друга причина — небажання втратити разом з інститутом й розкішні апартаменти колишньої ВПШ при ЦК компартії України на вулиці Мельникова в Києві, де розташувався інститут.

Але згадаймо історію. Радянська дипломатична школа змогла стати на ноги після другої світової війни лишень завдячуючи МДІМВ (знаменитому МІМО). Комуністичні вожді розуміли, що лише автономний вуз такого профілю, зі своєю школою, матеріально-навчальною базою зможе вивести СРСР у світ. Власне, так і сталося. Про Україну нині знають на планеті, коли йдеться про ядерні боєголовки й Чорнобиль. Нашій державі край необхідно інтегруватися в світ, заявити про себе на міжнародній арені. МЗС України сьогодні змушене запрошувати на роботу в дипломатичні місії за кордоном навіть «варягів» з Москви: бракує кадрів. У цій ситуації ставити палиці в колеса УІМВ через надмірні амбіції й мармуровий корпус на вулиці Мельникова — це щонайменше шкодити нашій загальній справі державотворення.

Пристрасті навколо УІМВ, як повідомили в МЗС України, заважають і становленню при інституті Дипломатичної академії.

Нині Міністерство освіти робить усе можливе, щоб і вовки були ситі, і вівці цілі. Заступник міністра В. Гондюл так прокоментував ситуацію:

— Ми плануємо провести «круглий стіл» з цієї проблеми всіх зацікавлених сторін. Наша позиція полягає в тому, щоб не обмежуючи автономії Українського інституту міжнародних відносин, разом з тим не відривати його і від університету. Це буде, як на мене, найкращим варіантом. А щоб ректорат університету не вважав «міжнародників» сепаратистами, було б доцільно змінити назву їхнього вузу на «Український інститут міжнародних відносин Київського університету імені Т. Шевченка». Тобто прибрати прийменник «при». Отоді всі зможуть спокійно працювати.

А, може, просто: Український інститут міжнародних відносин. І крапка.

Хома МУСІЄНКО.

Експрес-інформація

Генеральські маневри

Завершився робочий візит до ФРН заступника міністра оборони України генерал-полковника І.Біжана. Він взяв участь у роботі американо-німецько-українського семінару з міжнародної безпеки.

Водночас у Києві перебуває делегація генерального штабу бундесверу ФРН на чолі з бригадним генералом М.Дітріхом. Німецькі офіцери зустрілися з українськими колегами з тим, щоб обговорити питання управління військами, підготовки офіцерських кадрів та їх перепідготовки у процесі служби, виховної роботи з особовим складом.

А напередодні Міністерство оборони України приймало делегацію сухопутних військ США на чолі з генералом Д.Елерсом. Сторони обмінялися думками з проблем комплектування військ, мобілізаційної готовності тощо. В українському військовому відомстві відбулося чергове пленарне засідання двосторонньої робочої групи, створеної відповідно до українсько-американського Меморандуму про взаєморозуміння і співробітництво в галузі оборонних і воєнних відносин.

Хто шукає, має надію знайти

Нову ініціативу щодо врегулювання югославського конфлікту висунули країни Європейського співтовариства. Вони запропонували керівникам трьох національних громад Боснії і Герцеговини провести наступного тижня у Женеві спільну зустріч з міністрами закордонних справ «дванадцяти» для обговорення шляхів виходу з боснійської кризи. На ній планowано розглянути також проблеми, пов'язані з убезпеченням доставки гуманітарної допомоги населенню цієї республіки.

Приємно, коли борги зменшуються

Білоруський нафтовий борг Росії зменшиться з 350 до 7 мільйонів доларів, повідомив голова Ради Міністрів Республіки Білорусь В.Кебич. За його словами, заборгованість країни по газу складає 150 мільярдів карбованців. Невдовзі до Білорусі надходитиме 700 тисяч тонн мазуту. Це розв'яже проблеми республіки із згаданим видом палива, зауважив глава уряду. «В цьому році нас не чекає ні голод, ні холод, — додав В.Кебич, — єдина криза, яка існує сьогодні в нашій державі, — криза кредитно-фінансової системи.»

Канцлеру не відмовиш

Коротку зупинку в Москві зробив канцлер ФРН Г.Коль, який повертався на батьківщину після візиту до Китаю. У російській столиці він зустрівся з Президентом Росії Б.Єльциним. Між двома керівниками відбулася бесіда з питань двосторонніх відносин, ситуації в Європі й світі в цілому. Йшлося також про розвиток багатопланового співробітництва на континенті, зокрема формування майбутньої системи безпеки в європейському регіоні. На завершення зустрічі канцлер ФРН запросив Президента РФ відвідати Німеччину з офіційним візитом у травні наступного року. Російський лідер не відмовився.

Океан-об'єднувач

Ідею про створення торгового блоку країн басейну Індійського океану висунув міністр закордонних справ ПАР Р.Бота, який перебуває з візитом у Делі. Під час переговорів з індійськими колегами він наголосив, що до цього регіонального угруповання могли б ввійти країни Південної й Східної Африки, Перської затоки, а також Індія й Пакистан. На думку Р.Боти, держави—учасники нового блоку на першому етапі об'єднали б зусилля для освоєння ресурсів Індійського океану й захисту екології.

Російські шахтарі без зарплати

Становище у вугільній промисловості Росії викликає занепокоєння вищого керівництва держави, зокрема Президента Б.Єльцина. Як відомо, нещодавно Незалежна профспілка гірників виступила з заявою про планований на 1 грудня страйк шахтарів. За жовтень гірникам не виплачено заробітну плату й не розв'язано багато гострих питань соціальної сфери.

За повідомленнями наших власних кореспондентів та зарубіжних інформагентств.

Екран подій

З'їзд відбувся, проблеми лишилися

Чи не першою пропозицією з'їзду енергетиків України, що відбувся 19 листопада, було — розпустити делегатів, бо в президії немає Президента України. Та з'їзд таки почав роботу.

З доповідями про стан енергетики, перспективи її розвитку та соціальний захист працівників галузі виступили міністр енергетики України В. Семенюк і перший заступник голови Держкоматому Н. Нігматуллін. Головна проблема цих відомств однакова — нічим платити за паливо (органічне чи ядерне) Росії, борг перед нею становить 1,5 мільярда рублів. Н. Нігматуллін зазначив, що сьогодні просити у держави не доводиться, тому треба самим визначити пріоритетні проблеми і шукати шляхи їх розв'язання.

Власне, для цього з'їзд і зібрався. Хоча делегати висловлювали й думку, що про енергоносії має потурбуватися саме держава, а справа енергетиків — виробляти енергію. Найрізноманітніші вимоги раніше вже передано до уряду, Міненерго, Верховної Ради. Тож багато хто розцінював з'їзд як останню цивілізовану можливість щось змінити.

Добре знаючи власні проблеми, делегати розповідали їх... самі собі. То був лише бальзам на їхні душі: нарешті їх хтось розуміє.

Та чимало було висунуто й пропозицій — від шляхів пошуку коштів до повернення світлої вечірньої години, яка зникла після введення різниці між московським і українським часом. Враховуючи заборгованість енергетикам з боку споживачів майже два трильйони карбованців, уряду було запропоновано надати галузі кредити та можливість купівлі валюти для придбання палива на зиму. Для координації постачання палива підприємствам разом з транспортниками пропонували створити оперативний штаб. Делегати наголошували, що неприпустимо залишати без енергії населення. Незрозуміло, чому це буває. Чи не краще зупиняти виробництва, які працюють на склади? Але їх чомусь не чіпають. Була пропозиція і про скорочення ранкових та вечірніх програм телебачення...

Виконуючий обов'язки прем'єр-міністра Ю. Звягільський повідомив про деякі заходи, які уряд вживає для покращання становища в енергетиці. Виділено мільярд рублів для атомників, будуть кошти і для введення нових блоків АЕС, є намір відпустити ціну на вугілля тощо. Чималі кошти можна вилучити з тіньової економіки. Сьогодні там зосереджено близько дев'яти трильйонів карбованців. Для цього треба «лікувати» всю нашу банківську систему...

З часом знову постало питання про відсутність на з'їзді Президента. До нього направили делегацію. В кулуарах поширювалася думка, що з'їзд не вдався. Бо він, мовляв, перетворився на нараду при міністрі, і не визначив, як «пройти» зиму і що робити, щоб не страждали прості енергетики. А наприкінці дня ця думка прозвучала і з трибуни.

Однак делегати таки проголосували за рішення, до якого ввійшли найважливіші вимоги і пропозиції з проблем розвитку галузі, створення законодавчої бази та гарантії соціального захисту. Сотні інших пропозицій будуть враховані пізніше у документах, що їх готують для передання Президенту України, Верховній Раді, уряду та Міненерго...

А у квітні наступного року з'їзд, можливо, збереться знову.

Олексій БРЕУС.

І не світить, і не гріє

Донбас може забезпечити енергоносіями себе й сусідів

Колись мій знайомий, повернувшись додому з далекого Сибіру, розповів тамтешню байку: «Чому в тебе у домі так холодно?» — запитують у чоловіка. «Дров немає», — відповідає той. «А чому ж не заготував завчасно?»— «То їх же нині лісом придавило!»...

Напередодні зими пригадалася ця байка не випадково. Побувавши на прес-конференціях з питань підготовки житлово-комунального господарства області до холодів, ознайомившись із матеріалами місцевої преси на цю тему, дійшов висновку: майже скрізь котельні відремонтовані, а ось мережі — частково, отож — буде рватися і текти. І така картина — з року в рік...

Та місцеву владу сьогодні перш за все турбує проблема газопостачання регіону. І це зрозуміло — вже перші осінні заморозки ще раз жорстко довели, що Донбас в цьому цілком залежить від Росії, яка не лише може «віддати» наші квартири на милість паморозі, а й зупинити більшу частину промисловості. І як тут не згадати, що свого часу донеччани раділи, коли в містах і навіть селах області котельні переводили з місцевого вугілля на російський газ. Те саме було і з заводами. В результаті донецьке небо трішечки прояснилося від вугільної кіптяви. Та, як згодом з'ясувалося, у цій справі крився і негативний бік. Ми опинилися майже цілком у паливно-енергетичній залежності від Росії, звідки отримуємо 70 відсотків зарубіжного газу. Додайте сюди надмірне зволікання із взаєморозрахунками. Сьогоднішня, наприклад, заборгованість Донецької області становить 10—12 мільярдів карбованців, тоді як рік тому — 3 мільярди. Лише одне підприємство Донецька — металургійний завод — винен росіянам за газ близько 6 мільярдів карбованців.

Приблизно така сама ситуація і з пальним. А хто поручиться, що завтра російські нафтовики не стануть вимагати валюту? Адже, скажімо, той же Туркменистан з 1 жовтня офіційно оголосив, що відтепер розрахунок за газ провадитиме у твердій валюті або коштовними металами.

Отож, як бачимо, незалежність України, хоч як це і боляче, багато в чому залежить від тих, хто сьогодні командує на нафто- і газопроводах. На перший погляд це об'єктивна реальність, від якої нам нікуди подітися. А що Україна вкрай мало видобуває нафти і газу (останнього лише 28 мільярдів на рік за потреби 120 мільярдів кубометрів), то їх все одно треба у когось купувати. А це, як не крути, означає залежність.

Але залежність від залежності буває різна. Та одне — **залежати на 90—95 відсотків, як сьогодні Україна, зовсім інше — на 50—60 відсотків. Це до того, що є цілком реальна можливість значно пом'якшити нашу пально-енергетичну «кабалу». Не будемо говорити поки що за всю Україну, але Донбас має реальну можливість скоротити до мінімуму закупівлю газу і істотно — нафти. І зробити це можна вже у недалекому майбутньому.**

Вибачте, але за позитивним прикладом, як і на початку — за повчальною байкою, доведеться знову звертатися до Росії. Так ось, як розповів мені той же колега, довелося йому тривалий час жити у Сибіру, в Ангарську. Все місто з населенням більше як 300 тисяч чоловік з його немалим житлово-комунальним господарством і великою кількістю промислових підприємств спровна забезпечене газом від місцевого заводу напівкоксування. Та ще й постачає його в балонах навколишнім населеним пунктам. А в Донецькій області — аж сім коксохімічних заводів, серед яких такі велетні, як Авдіївський та Ясинівський. Коксового газу, що вони виробляють, цілком вистачило б для забезпечення ним усіх міст і сіл області. Та поки що той газ здебільшого труїть атмосферу.

Чи взяти інше. Відомо, що під час видобутку вугілля в шахтних виробках виділяється і скопичується метан, який викидається опісля також в атмосферу. Але ж це пальне! Скажімо, в Польщі на більшості вугільних підприємств цей небезпечний газ «приборкують» і використовують для опалення. Звичайно ж, для очищення метану, як і коксового газу, треба мати складне і дороге устаткування. І це головний аргумент «проти» у керівників більшості вугільних підприємств Донеччини: мовляв, шкурка вичинки не варта. Але, чи не дивна річ: поляки чомусь у цій справі йдуть на всілякі витрати, бо вважають її за вигіду. Щоправда, нещодавно і на Донбасі звернули, нарешті, увагу на метан. На шахті імені Засядька ВО «Донецьквугілля» з'явилася свердловина, де вперше у вітчизняній практиці «збирають» метан і заправляють ним автотранспорт — з десяток шахтних машин. Та це — мізер, бо щороку вугільні підприємства викидають у повітря понад 20 мільярдів кубометрів цього газу, а запаси його у надрах Донбасу, за оцінками фахівців, сягають 15 трильйонів! А ми все плачемо за «імпортним» пальним...

Здається, настав час серйозно взятися і за налагодження виробництва моторного пального з донецького вугілля. Тим більше, що відповідну технологію місцеві вчені давно розробили. Щоправда, це виробництво досить складне, і тому його собівартість, як вважають спеціалісти, буде висока. І все ж, гадаю, ця сума буде не більша, ніж доводиться сплачувати за бензин сьогодні. А завтра?

Наявність дуже багатих і майже дармових пально-енергетичних ресурсів призвела до марнотратного їх використання. На Заході, скажімо, житлові будинки вже давно опалюють автономними газовими чи електричними установками. І не потрібні дорогі котельні, теплотраси (на них, до речі, втрачається чверть тепла).

А вінцем нашої безгосподарності й марнотратства є відсутність обліку енергоресурсів, що їх споживаємо. Лічильників тепла і води немає не лише у квартирах, а часто-густо — і в державних установах, на підприємствах, в офісах. Плату за опалення, наприклад, вираховують за розмірами приміщення. Навіть плату за газ у нас виводять як середню арифметичну. Немає і регуляторів на системах опалення. а коли немає відповідного обліку, вважай, немає заохочення й до ощадливості, в чому переконуємося щороку.

Залишається побажати нам не уподібнюватися до отого мужика з російської байки, не здатного в лісі добути дров...

Юрій ДОЦЕНКО.

Донецьк.

Фото Юрія БОЛДИРЄВА.

Може, хоч бережливого Бог збереже

У Харківській обласній держадміністрації відбулася нарада з питань паливно-енергетичного комплексу. Оптимістичних прогнозів під час наради, на жаль, не прозвучало. Попереду нелегка зима.

Під тиском складних обставин в паливно-енергетичному господарстві області держадміністрація змушена піти на непопулярні заходи. На багатьох підприємствах уже найближчим часом доведеться відмовитися від другої зміни, що тільки ускладнить і так скрутне їхнє становище. Дамокловим мечем над промисловістю області зависне графік одно-двогодинного вимкнення електроенергії під час першої зміни. Багато організацій та установ відтепер починатимуть робочий день на годину раніше, аби заощадити електроенергію у вечірній час пік. Всі ці та інші жорсткові заходи зумовлені однією метою — зберегти тепло та електроенергію для обігрівання та освітлення житлових будинків населення області, вберегти Харків від соціального вибуху. Втім, важко сказати, чи поліпшиться соціальне становище харків'ян, якщо вони залишаться без роботи і засобів на прожиття.

Крім того, в авральному порядку планується ввести в дію й інші механізми заощадження енергоресурсів. Завод імені Малишева, наприклад, незабаром має розпочати виготовлення газових лічильників для побутових потреб. Як відомо, такими приладами користується весь цивілізований світ, а ми ось тільки схопиталися... Дуже проблематично, що вони скоро будуть встановлені в наших квартирах.

Микола КОСИЙ.

Харків.

КОМЕРЦІЙНИЙ АКЦІОНЕРНИЙ БАНК «СЛОВ'ЯНСЬКИЙ»

ПРОПОНУЄ ВАМ СВОЇ АКЦІЇ

ПРОСПЕКТ ТРЕТЬОЇ ЕМІСІЇ АКЦІЙ КОМЕРЦІЙНОГО АКЦІОНЕРНОГО БАНКУ ВІДКРИТОГО ТИПУ «СЛОВ'ЯНСЬКИЙ»

РОЗДІЛ 1. ХАРАКТЕРИСТИКА ЕМІТЕНТА

1.1. Банк створено 20 серпня 1989 року як комерційний на базі державних структур. Реорганізовано в комерційний акціонерний банк «Слов'янський» 21 жовтня 1991 року.

1.2. Засновниками банку є 10 юридичних та 15 фізичних осіб.

1.3. Загальне керівництво діяльністю банка здійснюють збори акціонерів. Контролюючий орган — Рада банку, президентом якої є генеральний директор ДК «Запоріжтрансформатор» Хаджинов Леонід Петрович.

1.4. Поточною діяльністю банку керує Правління. Голова Правління — Микулина Ніоніла Василівна, стаж роботи в банківській системі — 25 років.

1.5. На момент прийняття рішення про третій випуск акцій банк мав оплачений і зареєстрований Статутний фонд 1 млрд. 36 млн. 380 тис. крб.

1.6. Адміністративні санкції з питань діяльності банку з боку контролюючих органів з початку створення банку не застосовувались.

Економічні нормативи, встановлені Національним банком України, виконуються.

РОЗДІЛ 2. ОПИС ДІЛОВОЇ АКТИВНОСТІ

2.1. За 1992 р. розмір балансу збільшився в 10,5 раза і досяг 3,9 млрд. крб. За 9 місяців 1993 р. баланс збільшився ще на 37,7 млрд. крб.

2.2. Обсяг прибутку, одержаного банком за 9 місяців ц. р., становить 6,293 млрд. крб.

2.3. У вересні ц. р. банк одержав ліцензію на проведення валютних операцій.

2.4. У своєму розвитку банк керується затвердженою програмою розвитку КАБ «Слов'янський» на 1993—1995 рр.

БАЛАНС КАБ «СЛОВ'ЯНСЬКИЙ» НА 01.10.93 р.

АКТИВ	тис. крб
1. Каса	64797
2. Наявна іноземна валюта	232631
3. Валютні рахунки в банках-кореспондентах	3428262
4. Кореспондентський рахунок	10812256
5. Депозитний рахунок в банку	1351198
6. Фонд регулювання	4705191
7. Кредити — до 1 року	14673014
більше року	391232
8. Факторингові операції	224926
9. Лізингові операції	220411
10. Інші дебітори	537947
11. Кошти, вкладені у спільну господарську діяльність	1043
12. Основні кошти і госпвитрати	526026
13. Відтягнені кошти за рахунок прибутку	2193886
БАЛАНС	39362820

ПАСИВ	
1. Статутний фонд	816264
2. Резервний фонд	152627
3. Інші фонди	970647
4. Розрахункові та інші рахунки клієнтів	27455973
5. Депозити підприємств, організацій та громадян	1731700
6. Інші кредитори	798692
7. Прибуток звітного періоду	6293482
8. Інші пасиви	1143435
БАЛАНС	39362820

РОЗДІЛ 3. ДАНІ ПРО ЕМІСІЮ АКЦІЙ

3.1. Рішення про випуск акцій прийнято загальними зборами акціонерів 27 жовтня 1993 р., протокол № 28.

3.2. Мета емісії акцій — збільшення Статутного фонду банку.

3.3. Категорії акцій:
— іменні прості серії ІІІ-ПС;
— іменні привілейовані серії ІІІ-П.

3.4. Кількість акцій, що випускаються, — 281362;
в тому числі:
— іменних простих — 270000
— іменних привілейованих — 11362.

3.5. Номінальна вартість акцій — 10000 крб.

3.6. Сума емісії акцій—2813620000 крб.

3.7. Передплата проводиться в конторі банку в м. Запоріжжя по вул. Кремлівській, 8 та в Правобережному філіалі по вул. Електрозаводській, 3. Регіон передплати — Україна.

3.8. Строк початку передплати 25 листопада 1993 року. Закінчення передплати — 1 січня 1994 року.

3.9. Ціна реалізації акцій перші десять днів з моменту початку передплати — за номінальною вартістю (1 акція — 10 тис. крб.). Надалі ціна реалізації, пільги при придбанні акцій визначаються рішенням Правління банку.

3.10 Умови оплати акцій:

Підприємства, організації, громадяни вносять не менше 30% заявленої суми протягом періоду передплати. Різниці сум заявлених та внесених оплачуються акціонерами в строк — до 1 квітня 1994 року.

3.11. В разі несплати протягом трьох місяців з дня закінчення передплати акціонер сплачує за прострочення 10 процентів річних від суми простроченого платежу, і банк одержує право реалізувати ці акції в порядку, визначеному Правлінням банку.

3.12. У випадку, якщо передплата на акції перевищує розмір Статутного фонду, засновники можуть відхилити зайву передплату. Відмова в передплаті здійснюється за списком передплатників, починаючи з його кінця у зворотному порядку за рішенням зборів акціонерного банку.

3.13. Володіння простими іменними акціями дає право:
— на участь в управлінні банком голосуванням на загальних зборах акціонерів з розрахунку 1 акція — 1 голос;
— на одержання кредитів на пільгових умовах, визначених загальними зборами акціонерів.

3.14. Розмір дивідендів за іменними простими акціями визначається кількістю акцій, придбаних акціонером, процентним співвідношенням номінальної вартості акцій до сформованого Статутного фонду у грошовому вираженні.

Розрахунок здійснюється від частини чистого прибутку, що залишається після формування фондів банку.

Розмір дивідендів за привілейованими іменними акціями — на 15 процентів вище середньої процентної ставки іменних простих акцій у звітному періоді.

Володарі іменних привілейованих акцій мають право:
— одержання дивідендів незалежно від розміру одержуваного прибутку у відповідному році в розмірі 20 процентів від номінальної вартості акцій;
— переважної участі в розподілі майна в разі його ліквідації.

3.15 Сума прибутку банку, що направляється на виплату дивідендів, визначається загальними зборами акціонерів.

3.16. Місце виплати дивідендів — контора банку (м. Запоріжжя, вул. Кремлівська, 8).

3.17. Періодичність і строк виплати дивідендів — один раз на рік протягом одного місяця з дня закінчення загальних зборів акціонерів по підсумках року.

3.18. Форма виплати дивідендів — платіжне доручення або поштові перекази, а також за рішенням Правління банку — акціями (капіталізація дивідендів).

3.19. Передплата на акції являє собою заключення договорів за формою, затвердженою Правлінням банку, в якому передплатник зобов'язується оплатити заявлену кількість акцій у грошових одиницях, що діють на території України в момент оплати, або передачею майнових, а також немайнових прав за вартістю, що визначається оцінковою комісією, призначеною загальними зборами акціонерів.

3.20. Юридичним особам, які бажають придбати акції (іменні прості) належить представити банку аудиторську довідку про джерела формування коштів або дійсного права володіння майном чи тих, що передаються банку за акції.

3.21. Фізичні особи при купівлі акцій на суму більше 20 млн. крб. представляють банку довідку про джерела доходів.

3.22. Кількість акцій, що належать одному акціонеру, не мають перевищувати 35 процентів Статутного фонду банку.

3.23. Банк самостійно веде облік та рух акцій відповідно до Положення про акції, що випускаються КАБ «Слов'янським», затвердженого рішенням загальних зборів акціонерів 22 лютого 1993 року.

3.24. З прийняттям рішення про придбання акцій банку мають враховуватися такі фактори ризику:

а) погіршення фінансового становища більшості підприємств через розрив господарських зв'язків, що склалися, що утруднює залучення їхніх вільних коштів для формування кредитних ресурсів;

б) відсутність погодженої державної політики стосовно оподаткування, приватизації, регулювання зовнішньоекономічної діяльності, земельної реформи, порядку введення національної валюти та забезпечення її конвертованості, що в цілому веде до обмеження сфери застосування кредитно-грошових відносин;

в) інші форс-мажорні обставини.

Адреса банку: Україна, м. Запоріжжя, вул. Кремлівська, 8. МСП — 225.
Телефони: (0612) 52-15-65, 52-13-25.
Факс: (0612) 52-13-80, 52-21-68.
Телекс: 127567 РУСЬ.
Телетайп: 127652 РУСЬ.

Нотатки небайдужого

Спробуймо обійтися без «перемог»

Відповідь опонентам, які відгукнулися на матеріали «Чекісти у формі УПА» (2 червня), «Викиньмо камінь з-за пазухи» (17 серпня).

Одразу ж зізнаюся, що я в ОУН не числився, в УПА не служив. Коли ці інституції розгромили, я був хлопчаком і, природньо, не замислювався над долею України. У моєму родоводі, серед давніх знайомих та друзів, не було національно свідомих українців. На жаль. І якщо останніми роками я виступаю на захист колишньої ОУН, колишньої УПА, то тільки тому, що мій рід занять змусив впритул поцікавитися минулою діяльністю українських націоналістів. Зрештою, стало зрозуміло, що протягом 1943-1953 років на Заході України точилася національно-визвольна боротьба, яку жорстоко придушили, більшість населення України розпропагували, завдяки чому легко перетворили героїв на бандитів.

Отрута трускавецького «громовержця»

Як тільки Україна здобула політичну незалежність, правда про колишні ОУН-УПА вилізла шилом з мішка, змусила багатьох замислитись і навіть визнати себе за прибічників української ідеї. Люди дійшли висновку: якщо вони хочуть добра своїм дітям та онукам, то повинні стати на бік незалежної України. Але глибока економічна криза, яка нині трясе усіх нас, збадьорила недругів незалежності. Тепер вони дедалі більше нахабніють. Про це свідчать і листи деяких дописувачів. Почитаймо, що пише, наприклад, відпочивальник у Трускавці (Львівська область) анонімний ветеран війни: «Вы, петлюровско-бандеровские выродки, часто по телевидению рекламируете какую-то УПА, которая якобы вела боевые действия во время войны на два фронта. Если бы УПА была, то она остановила бы нас у своих границ...»

Наче й військова людина, а от через озлобленість нездатна зрозуміти, що 60-100 тисяч погано озброєних, зле навчених, до того ж розпорошених на значній території вояків УПА не могли у відкритому бою протистояти багатомільйонним регулярним арміям.

«Покінчивши» з повстанцями, цей автор «навалився» на Тараса Шевченка: «Что он сделал для укрепления дружбы между великим русским и украинским народами? Он предатель русского народа, его из неволи выкупил русский человек, а он в благодарность русский народ стал называть «москалями»...»

Екстремісти з будь-яких течій завжди добре працюють на власне самовикриття. Оголив свою отруєну російським шовінізмом суть і цей анонім, намагаючись духовного батька свідомих українців звести до свого амебного рівня. Тепер кожний може побачити, яка «дружба» єднає український народ з російськими шовіністами, котрі люто ненавидять все українське (крім хліба та сала) і не зупиняться ні перед чим у намаганні перетворити нашу Батьківщину ще в одне охоплене вогнем Придністров'я чи Грузію.

Ветерани про «маскарад»

Пишучи свою маячню, трускавецький «громовержець» кілька разів вживає вираз: «ми,ветерани війни». Він вважає, що й інші ветерани такі ж, як оце він. Щоб переконати читача, що це так, процитую ще кілька листів. Ось що пише інвалід війни Л.Перепелиця з Калинівки Вінницької області: «Я служив у першій танковій армії, яка в 1944 році дислокувалася в Західній Україні. Нам доводилося брати участь в облавах проти підрозділів бандерівців. Вони, як правило, уникали боїв з регулярними військами. Проривали кільце в лісовому масиві й відходили. Невеличкі групи часом здавалися в полон. Це були прості селяни і трохи інтелігенції, зодягнуті в різний цивільний одяг. Часто полонені були так стомлені, що зразу ж падали й засинали, і мені доводилося їх охороняти. Я бачив, як по темній їхній одежі повзли великі білі воші. до того ж бандерівці були дуже голодні — просили хліба. Думаю, якби вони грабували селян, як на тому дехто наголошує, то напевне такі бідні не були б... Ми їх потім передавали до рук енкаведистів.

Одного разу, — тут Перепелиця переходить до теми «маскараду» чекістів, — ми захопили в копиці сіна ще одного бандерівського вояка. Коли передавали його офіцерам НКВС, то вони привіталися з ним за руку, дали закурити і повели до штабної машини. Ми зрозуміли, що це був енкаведист, який грав роль бандерівця...»

Ветеран війни і праці з Кіровограда Микола Ломака, між іншим, повідомляє: «У нашому тилу готували спеціальні загони головорізів для засилання в тил бандерівців. Були серед них і такі, що перевдягалися у форму вояків УПА. Мета в них була така: ліквідація командирів і бійців повстанців, а також цивільного населення». Цей чоловік, відзначений орденами і бойовою медаллю, робить такий висновок: «Вояки ОУН-УПА повинні бути реабілітовані. Вони були народними месниками, захисниками своєї землі, своїх людей і держави. Вони стояли на смерть як патріоти ».

З Дніпропетровська озвався інвалід, учасник війни Петро Михлик: «У наших краях люто ненавидять бандерівців. Кажуть: вони стріляли наших. Де стріляли? — запитував я, — у Дніпропетровську чи Запоріжжі? Не вони прийшли убивать — їх прийшли убивать. Їхня вина хіба в тому, що вони не стали на коліна і не підставили лоба... низький уклін воякам УПА — героям визволення України!

Не дожили мої батько й рідня до цього дня. Їх розстріляли в катівнях сталінські собаки. Я кличу їх: тату, брате, дядьку Іване Михлик, дядьку Іване Дищук, Батьку Тарасе! Я гукаю їх і плачу».

Гіркі, наче полин, листи

Ветеранів війни і праці, що вболівають за незалежну Україну, підтримують і молодші за віком люди. Олесь Назаренко із Скадовська (Херсонщина) повідомляє: «У шістдесятих роках я через свою цікавість до проблем України опинився у мордовських концтаборах. У 1971 році до табору N 17 прибула група так званих марксистів-ленінців із Саратова. Від її лідера юриста Сеніна, який до ув'язнення працював у прокуратурі, я дізнався, що після війни в Саратові була чекістська школа, там готували «бандерівців» для провокаційної роботи. Перекинені на захід України, ці загони вночі вбивали когось з населення, а вдень приїздило начальство з району, скликало мітинги, на яких усі гуртом гнівно таврували бандитів. Існування такої школи ще раз показує, хто ж насправді був ініціатором тих жорстокостей з населенням. А борці за волю ніколи не стануть компрометувати своєї ідеї, а коли їм і доводилося бути жорстокими, то неодмінно за принципом «кров за кров, смерть за смерть».

Катерина Туз із Тисмениці (Івано-Франківська область) у перші повоєнні роки була малим дівчам. У своєму листі згадує, як до їхньої хати зимового вечора навідалися люди з тризубами на шапках і почали вимагати в тата, щоб він допоміг їм зустрітися з повстанцями. Мовляв, на них напали москалі, розбили сотню, і тепер не можуть розшукати своїх хлопців. Проте тато зрозумів, що це не справжні бандерівці, і відмовився виконувати «доручення». А наступного дня вона, Катя, та її сестра ішли до церкви, а повз них підводою їхали червоноармійці. І дівчата почули розмову на підводі: «Смотри-смотри, это те девочки, что мы вчера были!» «Тож я не знаю, — підсумовує Катерина, — чи вони кого вбивали, чи ні, але що перевдягалися на бандерівців, то це факт. Бо ми із сестрою тих, учорашніх, теж пізнали».

А от гіркий, як полин, лист від Надії Дюкової з міста Роздільна (Одеська область), який теж ні обійти, ні об'їхати. Жінка розповідає, що її маму, народжену в Шипівцях Заліщицького району, що на Тернопільщині, в юності погнали до Німеччини, а коли повернулася додому, то дізналася, що її матір, трьох сестер і двох маленьких племінників «бандити з УПА втопили в Сереті. Ці беззахисні люди завинили тільки тим, що були поляки».

Цілком можливо, що так воно й було. І це страшно. Хоча могло бути й по-іншому. Як саме, читач знає з попередніх публікацій. Проте хоч би як там було, ми засуджуємо ті злочини. І той страшний випадок згадуємо тільки для того, щоб надалі до таких нещасть не доходило, щоб надалі усім націям і народностям на просторій землі України вистачало здорового глузду та доброї волі жити в мирі, відстоюючи незалежність спільної Вітчизни.

На жаль, саме цього нам сьогодні бракує. Ось лист М.О. з Маріуполя. «Я ніколи не чув у Донбасі антиросійської пропаганди, зате скільки маємо щоденної брехні про український націоналізм! Ось свіжа ілюстрація: протягом кількох кілометрів дороги, прокладеної західною околицею заводу «Азовсталь», антиукраїнськими гаслами споганено зупинки міського транспорту, парапети та інші споруди. Наводжу деякі з них: «Позор украинским националистам-мазохистам!» (очевидно, автори цього заклику не розуміють значення останнього слова, інакше посоромилися б його вживати. — Б.С.); «Позор украинским националистам-мазепинцам!» (мабуть, автори не уявляють, що для свідомого українця бути мазепинцем — висока честь. — Б.С.); «Кравчук, ты закончишь как Мазепа!» (Мазепа справді «закінчив» трагічно, але Україна завжди згадуватиме його добрим словом. — Б.С.). І все ж у цих гаслах можна відчути намагання підбурити проти державної влади дезорієнтоване шовіністичною пропагандою населення. Дивно, що місцеві власті не звертають на це уваги.

Ідеали націоналізму

Киянин Г.Б. звинувачуючи УПА в різних гріхах, пише, що вона «боролась за свою власть и националистические идеалы». Що ж, це правда. Залишається розшифрувати, які саме були ці ідеали. В матеріалах III надзвичайного великого Збору ОУН (серпень 1943 року) зазначено: боротьба за вільну, соборну й самостійну Україну, засудження московського більшовизму та німецького расизму в колоніальній експлуатації інших країн. Українська народна влада віддає на вільне вирішення самих селян, які форми власності землі вони собі оберуть. Робітникам надано право брати участь в управлінні підприємствами, гарантовано восьмигодинний робочий день, пай від прибутків підприємства, свободу об'єднань у робітничі спілки. Вважаються за неприпустимі стахановщина та інші форми визиску робітників. Глава сім'ї, крім оплати праці, отримуватиме додаток для дружини та неповнолітніх дітей. Обов'язкова середня освіта. Розгалужена пенсійна система, безплатна охорона здоров'я. Забезпечення престижу інтелігенції в суспільстві. Свобода слова, друку, переконань, віри, світогляду. Національним меншинам гарантовано повну можливість піклуватися за національний зміст і форму своєї культури. Українські громадяни різних національностей мають рівні громадянські права, обов'язки, рівне право на працю, платню та відпочинок...

То чим ці ідеали погані?

Цей же киянин ставить багато запитань щодо діяльності УПА. Розміри статті не дають можливості відповісти на них. Проте достатньо придбати солідну, побудовану на німецьких архівних документах працю Володимира Косика «Україна і Німеччина у другій світовій війні», видану цього року у Львові, щоб значною мірою погамувати свою допитливість. Проштудіювавши цю працю, можна одержати виразну і, головне, об'єктивну картину народження ОУН-УПА та їх боротьби.

22 жовтня цього року Верховна Рада України нарешті ступила перший крок назустріч колишнім воякам УПА, ухваливши статтю, за якою статус ветеранів війни надано тим колишнім повстанцям, котрі брали участь у боях проти німецьких загарбників і не вчинили злочинів проти людства. Добре, що дедалі більше народу в Україні починає розуміти, що задля зміцнення загального і тривкого миру на нашій багатостраждальній землі ми всі повинні примиритися одні з одними. У цьому зв'язку процитую характерного листа Володимира Бондаренка з Кривого Рогу: «В прошлом году я отдыхал в Ялте. Жил в одной комнате с человеком из Ивано-Франковска. Его зовут Ярослав Миронович. Часто мы с ним беседовали. Он узнал, что я бывший военный, и сказал: а я бандеровец, отбыл пять лет в Карлаге, после окончил институт, длительное время работал директором международной электроподстанции... Сдружились мы и стали друзьями, а сблизили нас правдивость и искренность в раскаянии».

Мабуть, найоптимальніша лінія поведінки тепер — наслідувати приклад розумних розважливих людей. Адже мета нашого народу полягає не в тому, щоб якійсь одній групі в Україні та перемогти іншу (боронь, Боже, нас від таких «перемог»), а в тому, щоб народ став єдиним. Ця єдність, якщо ми її досягнемо, допоможе усім нам віднайти серед будь-яких колізій сучасного складного життя прийнятні для більшості розв'язання задавнених проблем і нарешті вийти на широку дорогу відродження України.

Борис СИДОРЕНКО.

ГОЛОС УКРАЇНИ
ЗАСНОВНИК — ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
Газета виходить з 1 січня 1991 року

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (в.о.заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), І. ГРУШКО, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, Б. СИДОРЕНКО (заст. головного редактора), А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
♦ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
♦ Рукописів не повертаємо.
♦ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.

♦ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
♦ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311223

Газету набрано і зверстано в комп'ютерному центрі «Голосу України».